

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія українського війська»

Освітня програма Історія та археологія
Спеціальність 032 «Історія та археологія»
Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»

Затверджено на засіданні кафедри
історії України і методики викладання
історії

Протокол № 1 від «31» серпня 2022р.

м. Івано-Франківськ – 2022р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	«Історія українського війська»
Спеціальність	032 Історія та археологія
Галузь знань	03 «Гуманітарні науки»
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Дисципліни вільного вибору студента
Курс / семестр	IV/VIII
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета викладання дисципліни – засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за галуззю знань 03 гуманітарні науки спеціальності 032 Історія та археологія з спецкурсу «Історія українського війська» через опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України; формування інтегральних, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних задач у роботі історика, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Цілі спецкурсу полягає у наданні студентам додаткових спеціальних знань з історії українського війська і зброї, найважливіших битв, вмінні пов'язати їх з політичним, економічним і національно-культурним розвитком України від найдавніших часів до сьогодення. Навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності отриманні знання; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблем. навчити використовувати в професійній і соціальній діяльності знання з історії України, порівнювати їх із всевітньою історією; виробити в студентів навички самостійних оцінок і власних суджень щодо розглянутих історичних проблемах. Одним з головних завдань курсу є формування в молодого покоління суспільної свідомості, культури, моралі, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації, прагнення до самореалізації.

Компетентності:

- усвідомлення патріотичних цінностей і необхідності збереження історичних надбань українського народу;
- здатність бути гармонійно розвинутою особистістю, людиною, що має розуміння сучасних наукових підходів до історії українського війська;
- здатність вести роботу з патріотичного виховання молоді, національного усвідомлення, враховуючи історичний досвід подій тисячолітньої української військової історії;
- здатність застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності, міжетнічну толерантність;
- ерудованість, креативність і комунікабельність.
- здатність виокремлювати ключові питання в історії українського війська ;
- вміння здійснювати методологічно-теоретичний аналіз досліджуваної проблеми;
- здатність розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах певного часу, співвідносити об'єктивні й суб'єктивні ознаки нації,
- навички науково-дослідницької роботи.

3. Структура курсу (зразок)

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1.	Військове мистецтво давніх цивілізацій на території України	Знати і розуміти основні тенденції еволюції військового мистецтва на українських землях. Військо кіммерійців, скіфів, сарматів. Ранні слов'яни, їх військо та зброя. Аналізувати основні зміни у військовому мистецтві цього історичного періоду.	Питання, тести, самостійна робота
2	Княжа доба. Київська Русь. Військо військо мистецтво середньовічної України.	Знати склад та комплектування війська Київської Русі. Вміти визначати і порівнювати особливості еволюції військового мистецтва і збройних сил періоду Київської Русі і Галицько-Волинської держави. Військо Литовсько-Польської доби.	Питання, тести, самостійна робота
3	Проблема генези та еволюції українського козацтва в шкільному курсі	Знати, розуміти та аналізувати основні передумови і причини виникнення козацтва. Вміти визначати основні елементи демократичного устрою Запорізької Січі та роль козацтва в розвитку соціальної активності українського народу.	Питання, тести, самостійна робота
4	Запорозькі Січі: особливості створення і функціонування.	Знати особливості і характерні риси Томаківської Базавлуцької, Микитинської та Запорозьких Січей у другій половині XVII - XVIII ст. Задунайська Січ під турецькою протекцією.	Питання, тести, самостійна робота
5	Військова організація та воєнне мистецтво українського козацтва	Козацьке військо до середини XVII ст. Воєнна справа українського козацтва періоду Хмельниччини. Козацьке військо періоду «Руїни» та у війнах останньої чверті XVII ст. Українське козацьке військо в період Північної війни 1700-1721 рр. та організаційних реформ 30-90-х рр. XVIII ст. Задунайське, Чорноморське, Азовське та Кубанське козацьке військо в системах Російської і Турецької імперій.	Питання, тести, самостійна робота
6	Українські військові формування в бездержавні часи.	Українці в складі російської армії Українські полки під час революції 1848- 1849 рр. в Австро- Угорщині. Перші українські юнацько-спортивні організації: „Сокіл", „Січ", „Пласт".	Питання, тести, самостійна робота
7	Українці у військових формуваннях часів Першої світової війни та в період Українській революції 1914-1921 рр.	Легіон Українських Січових Стрільців - українська військова формація XX ст. Збройні Сили Центральної Ради. “Вільне козацтво”. Армія Української Держави гетьмана Павла Скоропадського. Збройні сили ЗУНР. УГА. Військове будівництво за часів Директорії УНР.	Питання, тести, самостійна робота
8	Українські військові формування 20-30- х рр. XX ст.	Знати особливості створення та функціонування Української військової організації. Організації Українських Націоналістів. Карпатська Січ: створення, структура та військова майстерність.	Питання, тести, самостійна робота

9	Українська повстанська армія	Створення, організаційна структура та чисельність Української повстанської армії. Стратегія і тактика бойових дій. Підготовка рядового та старшинського складу. Повсякденне життя українських повстанців.	Питання, тести, самостійна робота
10	Українці іноземних військових формувань під час Другої світової війни.	Українці в складі Червоної Армії. Українці в арміях держав антигітлерівської коаліції. Українці у складі німецьких військових формувань. Батальйони “Нахтігаль” і “Роланд”, дивізія СС “Галичина”.	Питання, тести, самостійна робота
11	Збройні Сили України в роки незалежності	Формування основ Збройних Сил України (1991-1996 рр.). “Розвиток і реформування” Збройних Сил України у 1997-2013 рр. Міжнародне військове співробітництво та миротворча діяльність Збройних Сил України. АТО, ООС (2014-2022 рр.)	Питання, тести, самостійна робота
12	Сили оборони України протистоянні російській агресії.	Українсько-російська війна. Структура, чисельність, стратегія і тактика бойових дій сил оборони. «Харківська», «Херсонська»	Питання, тести, самостійна робота

Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

4. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Семінарські з-тя							5		5		5		5		5			25
Самостійна р-та																5		5
Індивідуальні завдання													10	10				20
Залік																	50	50
Всього за тиж-нь							5		5		5		5	10	15	5	50	100

Поточний контроль з дисципліни відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійної роботи.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для лекційних і семінарських занять студент може отримати максимально 25 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок, далі вона ділиться на 10 та множиться на 4.

Контроль засвоєння знань та навичок, що базуються на лекційному матеріалі, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання тем, визначених для семінарських занять, студент може отримати максимально 50 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Студентам також пропонується самостійне опрацювання наукових джерел, які є знаковими для відповідної дисципліни. Контроль засвоєння відповідних знань здійснюється у тестовій формі та максимально оцінюється у 5 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»](#) (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та [Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»](#) (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;
- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;
- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

5. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ключко В.І. Озброєння та військова справа давнього населення України (5000-900 рр. до Р.Х.) / В.І. Ключко. - Київ: АртЕк, 2006. - 337 с. 2. Ольговський С. Володарі степу. Військова справа й озброєння скіфів VII ст. до н.е. - III ст. н.е. / С. Ольговський. - Київ: Наш час, 2010. - 128 с. 3. Синиця С. Перунові діти. Військова справа слов'ян на початку середньовіччя / С. Синиця. - Київ: Темпора, 2012. - 276 с. 4. Найдавніші воїни на території України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ucrainarma.org/antichnist/najdavnishivojiny.html 5. Військова справа племен епохи бронзи в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ucrainarma.org/antichnist/vijskova-sprava-plemen-epoxy-bronzy.html 6. Кіммерійці та їх військова організація [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ucrainarma.org/materiali/kimmeriyci.html 7. Військо скіфів. VII-IV ст. до Р.Х. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ucrainarma.org/antichnist/vijsko-skifiv-7-4-st.html О.М., Нагайко Т.Ю.]. – Переяслав-Хмельницький, 2010. С 52–53 8. Крип'якевич І. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Стефанів та ін. - Львів: Світ, 1992. - 712 с. 9. Котляр М.Ф. Нариси воєнного мистецтва Давньої Русі / М.Ф. Котляр. - Київ: Наш час, 2010. - 280 с. 10. Котляр М.Ф. Полководці Давньої Русі / М.Ф. Котляр. - Київ: Україна, 1991. - 151 с. 11. Крип'якевич І. П. Галицько-Волинське князівство / І.П. Крип'якевич. - Київ: Наукова думка, 1984. - 176 с. 12. Котляр М.Ф. Данило Галицький. Біографічний нарис / М.Ф. Котляр. - Київ: Видавничий дім „Альтернативи“, 2002. - 328 с. 13. Черкас Б. Степовий щит Литви: Українське військо Гедиміновичів (XIV- XVI ст.) / Б. Черкас. - К.: Темпора, 2011. - 144 с. 14. Вацеба О. Нарис з історії українського руху в Західній Україні / О. Вацеба. - Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. - 232 с. 15. Дем'янюк О. Військовопідготовча діяльність українських молодіжних організацій Галичини напередодні та в роки Першої світової війни / О. Дем'янюк. - Львів: Нац. ун-т „Львівська політехніка“, 2004. - 20 с. 16. Леник В. Українська організована молодь (Молодечі організації від початків до 1914 р) / В. Леник. - Мюнхен-Львів, 1994. - 181 с. 17. Литвин М. Історія галицького стрілецтва / М. Литвин, К. Науменко. - Львів: Каменяр, 1990. - 200 с. 18. Трофим'як Б. Гімнастично-спортивні організації у національно- визвольному русі Галичини (друга пол. XIX ст. - перша пол. XX ст.) / Б. Трофим'як. - Вид-во ТАНГ „Економічна думка“, 2001. - 696 с. 19. Якимович Б. Збройні сили України: нарис історії / Б. Якимович. - Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України; Просвіта, 1996. - 359 с. 20. Апанович О.М. Збройні Сили України першої половини XVII ст. / О.М. Апанович. - Дніпропетровськ: Січ 2004. - 229 с. 21. Брехуненко В. «Дивна то і не сказана мужність...». Козаки у Хотинській війні 1621 р. / В. Брехуненко. - Київ: Темпора, 2013. - 120 с. 22. Брехуненко В. Програна битва виграної війни. Битва під Берестечком 1651 р. / В. Брехуненко. - Київ: Темпора, 2013. - 116 с. 23. Історія українського козацтва: нариси у 2т. / В.А. Брехуненко, Л.В. Войтович, О.Б. Головка та ін. - Київ: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. - 839 с. 24. Історія українського війська : / Гол. ред. В. Павлов - Харків: «Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. - 412 с. 25. Крип'якевич І. Історія українського війська / І. Крип'якевич, Б. Гнатевич, З. Стефанів. Упоряд. Б. Якимович. - Львів: Світ, 1992. - 712 с. 26. Мицик Ю.А. Як козаки воювали: іст. Розповіді про запорозьке козацтво / Ю.А. Мицик, С.М. Плохій, І.С. Стороженко.. - Дніпропетровськ: Промінь, 1991. - 301 с. 27. Поле битви - Україна. Від «володарів степу» до «кіборгів». Воєнна історія України від давнини до сьогодні / Упоряд. К. Галушко - Харків «Книжковий Клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2016. - 352 с. 28. Сергійчук В. Армія Богдана Хмельницького / В. Сергійчук - Київ, 1996. - 254 с. 29. Сокирко О. Конотопська битва 1659 р.: Триумф у часи руїни / О. Сокирко - Київ: Темпора, 2006. - 72 с. 30. Сокирко О. Лицарі другого сорту. Наймане військо Лівобережної Гетьманщини 1669-1726 рр. / О. Сокирко - Київ: Темпора, 2008. - 80 с. 31. Сокирко О. Полтавська битва 27 червня 1709 р.: Український Рубікон (Частина I) / О. Сокирко - Київ: Темпора, 2008. - 80 с. 32. Сокирко О. Полтавська битва 27 червня 1709 р.: Український Рубікон (Частина II) / О. Сокирко - Київ: Темпора, 2008. - 104 с. 33. Яворницький Д.І. Історія запорозьких козаків у 3-х т. / Д.І. Яворницький - Київ: наукова думка, 1990-1991. 34. Слюсаренко А.Г. Україна в роки Другої світової війни: навч. посіб. для студ. гуманіт. спец. вищ. навч. закл. / А.Г. Слюсаренко, І.К. Патріляк, М.А. Боровик. - Київ: Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Історичний факультет. Кафедра новітньої історії України. - К., 2009. - 447с. 35. Боляновський А. Українські військові формування в Збройних силах Німеччини (1939-1945) / А. Боляновський. - Львів: ЛНУ ім. І. Франка; Інститут українських студій Альбертського університету, 2003. - 686 с. 36. Гунчак Т. У мундирах ворога / Т. Гунчак. - Броди: Просвіта, 2005. - 192 с. 37. Косик В. Україна і Німеччина у Другій світовій війні / В. Косик. - Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993. - 659 с. 38. Лисенко О.Є. Звитяга і жертвність: Українці на фронтах Другої світової війни / О. Є. Лисенко, І. Т. Муковський. - Київ: Пошук - вид. агентство „Книга пам'яті України“, 1997. - 567 с. 39. Трофимович В. Українські військові формування у німецьких мундирах 1939-1942 рр. / В. Трофимович. - Львів: ДУЛП, 1994 40. Закон України «Про оборону України» [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1932-12 	

41. Закон України «Про Збройні Сили України» [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1934-12>
42. Воєнна доктрина України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>
43. Закон України «Про Національну гвардію України» [Електронний ресурс]
44. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/876-18>
45. Біла книга - 2014. Збройні Сили України. - К.: Міністерство оборони України, 2015. - 85 с.
46. Буркут, І. Військові традиції і сучасність. Чернівці: Мол. буковинець, 1998.-159 с.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pro/developer/course/view/1984>

6. Контактна інформація

Кафедра	Історії України і методики викладання історії. м. Івано- Франківськ, вул. Шевченка 57, Кабінет 601. https://kiu@pnu.edu.ua
Викладач	Міщук Андрій Іванович кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України і методики викладання історії
Контактна інформація викладача	andrii.mishchuk@pnu.edu.ua (0342)59-60-06

8. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

Викладач

Міщук А. І.